

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені А. С. МАКАРЕНКА

ПРОЄКТ

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

Спеціальна освіта (Тифлопедагогіка. Сурдопедагогіка)
другого (магістерського) рівня вищої освіти
за спеціальністю 016 Спеціальна освіта
(016.05 Тифлопедагогіка. 016.04 Сурдопедагогіка)
галузі знань 01 Освіта / Педагогіка

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою

Сумського державного педагогічного
університету імені А. С. Макаренка

Голова Вченої ради,

ректор університету

_____ проф. Юрій ЛЯННОЙ

(протокол № __ від «» _____ 2023 р.)

Суми – 2023

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
освітньо-професійної програми

Спеціальна освіта (Тифлопедагогіка. Сурдопедагогіка)
другого (магістерського) рівня вищої освіти
за спеціальністю 016 Спеціальна освіта
(016.05 Тифлопедагогіка. 016.04 Сурдопедагогіка)
галузі знань 01 Освіта /Педагогіка

Освітньо-професійна програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри спеціальної та інклюзивної освіти
Протокол № 9 від «24» січня 2023 р.

Завідувач кафедри спеціальної
та інклюзивної освіти

_____ (підпис)

Оксана БОРЯК
(ім'я та прізвище)

Обговорена та ухвалена на засіданні науково-методичної комісії
Навчально-наукового інституту педагогіки і психології
Протокол № від « » 2023 р.

Голова науково-методичної комісії Навчально-наукового
інституту педагогіки і психології

_____ (підпис)

Юлія БОНДАРЕНКО
(ім'я та прізвище)

Перший проректор

_____ (підпис)

Любов ПШЕНИЧНА
(ім'я та прізвище)

Начальник центру забезпечення
якості вищої освіти

_____ (підпис)

Зоя САВЧЕНКО
(ім'я та прізвище)

ПЕРЕДМОВА

Освітньо-професійна програма Спеціальна освіта (Тифлопедагогіка. Сурдопедагогіка) підготовки здобувачів вищої освіти на другому (магістерському) рівні за спеціальністю 016 Спеціальна освіта (016.05 Тифлопедагогіка. 016.04 Сурдопедагогіка) галузі знань 01 Освіта/Педагогіка розроблена та внесена кафедрою спеціальної та інклюзивної освіти Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка.

Освітньо-професійна програма враховує: вимоги Закону України «Про вищу освіту»; вимоги Стандарту вищої освіти України за другим (магістерським) рівнем, з галузі знань 01 Освіта/Педагогіка спеціальності 016 Спеціальна освіта (затверджено і введено в дію наказом Міністерства освіти і науки України від 05 січня 2021 № 28); Національний класифікатор України: «Класифікатор професій» ДК 003:2010; Національну рамку кваліфікацій (від 23.11.2011 р. № 1341, зі змінами, внесеними згідно з Постановами КМ від 12.06.2019 р. № 509, від 25.06.2020 р. № 519); Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG, 2015); Наказ МОН України від 11.11.2022 р. № 1006 «Деякі питання розміщення державного (регіонального) замовлення, поєднання спеціальностей (предметних спеціальностей), спеціалізацій та присвоєння професійних кваліфікацій педагогічних працівників закладами фахової передвищої, вищої освіти».

Розробники:

- Дегтяренко Тетяна Миколаївна** доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри спеціальної та інклюзивної освіти Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка; гарант ОПП Спеціальна освіта (Тифлопедагогіка. Сурдопедагогіка) другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 016 Спеціальна освіта (016.05 Тифлопедагогіка. 016.04 Сурдопедагогіка) галузі знань 01 Освіта / Педагогіка
- Боряк Оксана Володимирівна** доктор педагогічних наук, професор, завідувач-професор кафедри спеціальної та інклюзивної освіти Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка
- Бондаренко Юлія Анатоліївна** доктор педагогічних наук, професор кафедри спеціальної та інклюзивної освіти Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка

Колишкін Олександр Володимирович	кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри спеціальної та інклюзивної освіти Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка
Косенко Юрій Миколайович	кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри спеціальної та інклюзивної освіти Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка
Чобанян Анна Варужанівна	кандидат психологічних наук, доцент, старший викладач кафедри спеціальної та інклюзивної освіти Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка
Шевченко Юрій Миколайович	директор КЗ Сумської обласної ради «Косівщинська спеціальна школа»
Дрига Петро Якович	директор КЗ Сумської обласної ради «Конотопська спеціальна школа»
Ніколаєску Інна Олександрівна	магістрантка спеціальності Спеціальна освіта (Тифлопедагогіка. Сурдопедагогіка) СО(тс)-5 групи

Рецензенти:

Литовченко Світлана Віталіївна – завідувач відділу освіти дітей з порушеннями слуху, доктор педагогічних наук, старший науковий співробітник Інституту спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка НАПН України

Костенко Тетяна Миколаївна – завідувач відділу освіти дітей з порушеннями зору, кандидат психологічних наук, старший дослідник Інституту спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка НАПН України

Блонова Тетяна Миколаївна – директор Комунальної установи «Інклюзивно-ресурсний центр» Конотопської міської ради Сумської області

**1. Профіль освітньо-професійної програми
 Спеціальна освіта (Тифлопедагогіка. Сурдопедагогіка)
 другого (магістерського) рівня вищої освіти
 за спеціальністю 016 Спеціальна освіта
 (016.05 Тифлопедагогіка. 016.04 Сурдопедагогіка)
 галузі знань 01 Освіта / Педагогіка**

1 – Загальна інформація	
Повна назва вищого навчального закладу та структурного підрозділу	Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка. Навчально-науковий інститут педагогіки і психології. Кафедра спеціальної та інклюзивної освіти
Рівень вищої освіти	Другий (магістерський) рівень
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	<i>Ступінь вищої освіти:</i> Магістр <i>Спеціальність:</i> 016 Спеціальна освіта <i>Спеціалізація:</i> 016.05 Тифлопедагогіка <i>Освітня програма:</i> Спеціальна освіта (Тифлопедагогіка. Сурдопедагогіка) <i>Освітня кваліфікація:</i> Магістр зі спеціальної освіти (за спеціалізаціями 016.05 Тифлопедагогіка. 016.04 Сурдопедагогіка). <i>Професійна кваліфікація:</i> Вчитель-дефектолог (тифлопедагог). Вчитель-дефектолог (сурдопедагог). Вчитель спеціальної освіти
Офіційна назва освітньої програми	Освітньо-професійна програма Спеціальна освіта (Тифлопедагогіка. Сурдопедагогіка) другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 016 Спеціальна освіта (016.05 Тифлопедагогіка. 016.04 Сурдопедагогіка) галузі знань 01 Освіта / Педагогіка
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом магістра, одиничний, 90 кредитів ЄКТС, термін навчання 1 рік 4 місяці
Форма здобуття освіти	Денна або заочна
Наявність акредитації	Акредитується вдруге
Цикл/рівень	НРК України – 7 рівень, FQ-EHEA – другий цикл, EQF-LLL – 7 рівень
Передумови	Наявність освітнього ступеня «бакалавр», освітнього ступеня «магістр», освітньо-кваліфікаційного рівня «спеціаліст» (вказівка на ступень – відповідно Закону України «Про вищу освіту» (2014 р.) (Розд. II, ст.1, п.2)
Мова(и) викладання	Українська
Термін дії освітньої програми	Програма буде впроваджена з 1 вересня 2023 року
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	https://sspu.edu.ua/osvitni-prohramy-2023-rik
2 – Мета освітньої програми	
Освітньо-професійна програма спрямована на підготовку фахівців, здатних розв'язувати складні задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері спеціальної та інклюзивної освіти	

3 – Характеристика освітньої програми	
Опис предметної області	<p>Об'єкт вивчення: корекційно-розвивальний та реабілітаційний процеси у дошкільних та шкільних спеціальних закладах освіти для дітей з порушеннями зору та (або) слуху, у закладах з інклюзивною формою навчання і соціально-реабілітаційних центрах; способи організації ефективної взаємодії учасників освітнього процесу, зумовлені закономірностями та особливостями змісту корекційно-педагогічної діяльності; організація спеціальної та інклюзивної освіти; організація і забезпечення освітнього процесу в закладах вищої освіти з підготовки фахівців для системи спеціальної та інклюзивної освіти.</p> <p>Теоретичний зміст предметної області: система наукових теорій і концепцій щодо спеціальної та інклюзивної освіти, функціонування, обмеження життєдіяльності, розвитку, навчання, виховання і соціалізації осіб з особливими освітніми потребами; аксіологічна й акмеологічна теорії професіоналізації особистості тифлопедагога, сурдопедагога, вчителя дітей з порушеннями зору та (або) слуху у спеціальних закладах освіти та у закладах з інклюзивною формою навчання; педагогічна інноватика; технології розвитку осіб з особливими освітніми потребами.</p> <p>Методи, методики та технології: загальнонаукові (теоретичні, емпіричні, математичні, статистичні), психологічні та педагогічні методи аналізу проблем спеціальної та інклюзивної освіти; інформаційно-комунікаційні технології; методики і технології корекційно-розвивальної роботи з дітьми, що мають порушенням зору та (або) слуху у спеціальних закладах освіти та у закладах з інклюзивною формою навчання.</p> <p>Інструменти та обладнання: сучасне інформаційно-комунікаційне обладнання; спеціалізоване програмне забезпечення; інструменти, необхідні у процесі надання психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових послуг особам з особливими освітніми потребами (порушенням зору та (або) слуху).</p> <p>Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація (за наявності): Галузь знань: 01 Освіта / Педагогіка. Спеціальність: 016 Спеціальна освіта. Спеціалізації: 016.05 Тифлопедагогіка. 016.04 Сурдопедагогіка. Блок обов'язкових навчальних дисциплін становить 37 кредитів ЄКТС (41 %), з них дисципліни циклу загальної підготовки становлять 9 кредитів ЄКТС (10 %), циклу професійної підготовки – 28 кредитів ЄКТС (31 %). Блок вибіркових навчальних дисциплін становить 23 кредитів ЄКТС (26 %). На практичну підготовку відводиться 16 кредитів ЄКТС (18 %). Предметні компетентності з фахових дисциплін забезпечуються 51 кредитом ЄКТС (57 %)</p>
Орієнтація освітньої програми	<p>Освітньо-професійна програма Спеціальна освіта (Тифлопедагогіка. Сурдопедагогіка) має академічну та прикладну орієнтацію. Акцент робиться на фундаментальній, психолого-педагогічній, спеціальній та практичній підготовці фахівців у галузі тифлопедагогіки і сурдопедагогіки, здатних розв'язувати складні завдання і проблеми у сфері спеціальної та інклюзивної освіти. Програма враховує новітні вимоги щодо зв'язку теоретичних знань із їх практичним застосуванням через проходження виробничих (педагогічних) практик.</p>

<p>Основний фокус освітньої програми та спеціальностей</p>	<p>Освітньо-професійна програма фокусується на вивченні питань спеціальної та інклюзивної освіти осіб з порушеннями зору та (або) слуху; підготовці фахівців до роботи з особами з особливими освітніми потребами впродовж їх життя.</p> <p><i>Ключові слова:</i> спеціальна освіта; інклюзивна освіта; особи з порушеннями зору та (або) слуху; особи з психофізичними порушеннями та (або) з інвалідністю; корекційно-реабілітаційний процес; корекційно-розвитковий процес; корекційно-виховний процес; корекційно-педагогічний процес.</p>
<p>Особливості програми</p>	<p>Комплексне надання міждисциплінарних знань, розвиток умінь та навичок, які забезпечують формування системи загальних і фахових компетентностей у сфері спеціальної освіти та інклюзивної, практична спрямованість на здійснення корекційно-педагогічної діяльності з урахуванням потреб регіону.</p> <p>Освітньо-професійна програма є унікальною у Сумському регіоні в частині підготовки фахівців для роботи з дітьми з порушеннями зору та (або) слуху в спеціальних закладах освіти, закладах з інклюзивною/інтегрованою формою навчання та інших закладах, що надають освітні послуги вказаній категорії дітей.</p> <p>Вона враховує не тільки регіональні, а й загальнодержавні потреби у забезпеченні інклюзивно-ресурсних центрів зазначеними фахівцями.</p> <p>У межах освітньої програми передбачена можливість проходити навчання за програмою студентської академічної мобільності.</p> <p>Здобувачі вищої освіти будуть вивчати не тільки обов'язкові навчальні дисципліни, які формують компетентності за обраною спеціальністю, а й будуть поглиблювати професійні знання, вміння та навички шляхом опанування навчальних дисциплін за вибором.</p>
<p>4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання</p>	
<p>Придатність до працевлаштування</p>	<p>Можливості професійної сертифікації та професійні назви робіт (за ДКП) відповідно до видів економічної діяльності:</p> <p>– сфера працевлаштування – заклади системи МОН: загальноосвітні і спеціальні заклади дошкільної та середньої освіти; навчально-реабілітаційні, позашкільні навчальні заклади; інклюзивно-ресурсні центри на посади осіб, які надають освітні та корекційно-розвиткові послуги особам з інвалідністю та дітям з особливими освітніми потребами. Заклади системи МОЗ, Міністерства соціальної політики на посади осіб, які надають психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові послуги особам з особливими освітніми потребами, у тому числі з обмеженнями життєдіяльності, інвалідністю тощо.</p> <p>Випускник-магістр може займати первинні посади відповідно до професійних назв робіт згідно з чинною редакцією Національного класифікатора України (Класифікатор професій ДК 003:2010), а саме:</p> <p>– професійні назви робіт: код КП 2340 Вчитель спеціальної освіти код КП 2340 код ЗКПТР 25160 ДКХП 80 Вчитель-дефектолог код КП 3229 Фахівець із орієнтування осіб з порушеннями зору код КП 3330 Асистент вчителя спеціальної освіти код КП 2340 Фахівець (консультант) інклюзивно-ресурсного центру (за наявності 2 років стажу практичної роботи)</p>

Подальше навчання	Можливість продовження навчання на третьому рівні вищої освіти за фахом Спеціальна освіта (здобуття ступеня доктора філософії). Можливість набуття додаткових кваліфікацій у системі освіти дорослих
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Програмою передбачено студентоцентроване навчання, самонавчання, проблемно-орієнтоване навчання на основі особистісно орієнтованого, діяльнісного, індивідуально творчого та праксеологічного підходів. Форми навчання: лекції, семінари, лабораторні та практичні заняття; самостійна робота (з опорою на підручники, навчальні посібники, конспекти, інтернет-джерела, електронні ресурси); індивідуальні та групові консультації з викладачами; застосування дистанційних форм навчання; виробничі педагогічні практики; здійснення елементів індивідуальної науково-дослідної діяльності; написання кваліфікаційної роботи; позанавчальна діяльність: гурткова робота й робота у проблемних групах; участь у кафедральних і університетських наукових заходах. Методи навчання: практичні, практико-теоретичні, наочні, пояснювально-ілюстративні, проблемно-пошукові, абстрактно дедуктивні, конкретно-індуктивні, діалогічні, дослідницькі, інтерактивні (вебінари, тренінги, презентації, дистанційні освітні технології), навчально-ігрові технології.
Оцінювання	Оцінювання навчальних досягнень магістрантів здійснюється за 4-бальною національною шкалою (відмінно, добре, задовільно, незадовільно); за 100-бальною шкалою; за шкалою ECTS (A, B, C, D, E, F, FX). Застосовується накопичувальна бально-рейтингова система, що передбачає усне і письмове поточне опитування на практичних заняттях, заліки та екзамени; тестову перевірку теоретичного матеріалу; тематичний контроль (самостійна робота, усне опитування); підсумковий семестровий контроль (усне опитування, письмове тестування, комп'ютерне тестування); виконання практичних завдань та завдань самостійної роботи; есе, презентації, індивідуальна робота; захист кваліфікаційних робіт тощо.
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері спеціальної та інклюзивної освіти
Загальні компетентності	ЗК-1. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів). ЗК-2. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо. ЗК-3. Здатність працювати в команді. ЗК-4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово ЗК-5. Здатність спілкуватися іноземною мовою. ЗК-6. Здатність приймати обґрунтовані рішення. ЗК-7. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК-8. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях. ЗК-9. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). ЗК-10. Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні.

<p>Спеціальні (фахові, предметні) компетентності</p>	<p>СК-1. Здатність здійснювати теоретичний, методологічний та емпіричний аналіз актуальних проблем спеціальної та інклюзивної освіти.</p> <p>СК-2. Здатність розробляти та впроваджувати інноваційні методики і технології корекційно-розвивальної роботи з особами з особливими освітніми потребами (залежно від спеціалізації).</p> <p>СК-3. Здатність здійснювати діагностико-аналітичну, корекційно-розвивальну, консультативну діяльність з урахуванням особливих освітніх потреб здобувачів.</p> <p>СК-4. Здатність ефективно взаємодіяти з батьками, колегами, іншими фахівцями у процесі психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами на засадах партнерства.</p> <p>СК-5. Здатність приймати ефективні рішення у складних і непередбачуваних умовах, адаптуватися до нових ситуацій професійної діяльності.</p> <p>СК-6. Здатність оцінювати межі власної фахової компетентності, приймати рішення та продовжувати навчання та/або підвищення професійної кваліфікації відповідно до наявних потреб і запитів.</p> <p>СК-7. Здатність до організації освітнього процесу у спеціальних закладах дошкільної і загальної середньої освіти з використанням сучасних засобів, методів, прийомів, технологій.</p> <p>СК-8. Здатність до організації процесу навчання, виховання й розвитку дітей з особливими освітніми потребами в умовах інклюзивного освітнього середовища.</p> <p>СК-9. Здатність до організації безпечного і здоров'язбережувального освітнього середовища, у тому числі інклюзивного освітнього середовища.</p> <p>СК-10. Здатність розробляти і реалізовувати наукові та/або освітні проекти у сфері спеціальної та інклюзивної освіти.</p> <p>СК-11. Здатність до реалізації корекційного супроводу, навчання та виховання дітей раннього, дошкільного та шкільного віку з порушеннями зору та (або) слуху.</p>
<p>7 – Результати навчання</p>	
<p>Нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання</p>	<p>РН 1. Здійснювати аналіз еволюційних процесів у сфері освіти осіб з особливими освітніми потребами, обґрунтовувати власне бачення шляхів розв'язання наявних проблем.</p> <p>РН 2. Здійснювати дослідження та/або провадити інноваційну діяльність з метою отримання нових знань, створення нових та удосконалення традиційних технологій викладання і супроводження та в ширших мультидисциплінарних контекстах.</p> <p>РН 3. Розробляти та впроваджувати інноваційні методики і технології корекційно-розвивальної роботи з особами з особливими освітніми потребами, генерувати нові ідеї для удосконалення навчання, виховання, розвитку та соціалізації цих осіб.</p> <p>РН 4. Добирати та застосовувати ефективні методики комплексного оцінювання розвитку дітей, рефлексувати та критично аналізувати достовірність одержаних результатів оцінювання, визначати на основі їх інтерпретації особливі освітні потреби дітей та рівень освітньої підтримки.</p> <p>РН 5. Аргументувати, планувати та надавати психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові послуги (допомогу) відповідно до рівня функціонування, обмеження життєдіяльності та розвитку дитини</p>

	<p>з особливими освітніми потребами, забезпечувати ефективність власних дій.</p> <p>РН 6. Встановлювати ефективну взаємодію з батьками, колегами, фахівцями, різними соціальними інституціями з метою забезпечення якості спеціальної та інклюзивної освіти на засадах партнерства.</p> <p>РН 7. Робити фаховий внесок до професійних знань і практики та оцінювання результатів діяльності команди у сфері психолого-педагогічного супроводу дітей з особливими освітніми потребами раннього, дошкільного та шкільного віку в інклюзивному освітньому середовищі, мотивувати учасників команди супроводу до досягнення спільних цілей.</p> <p>РН 8. Приймати ефективні рішення з питань спеціальної та інклюзивної освіти, у тому числі у складних і непередбачуваних умовах; прогнозувати їх розвиток; визначати фактори, що впливають на досягнення поставлених цілей, зокрема, вимоги споживачів; аналізувати і порівнювати альтернативи; оцінювати ризики та імовірні наслідки рішень.</p> <p>РН 9. Вільно спілкуватись усно і письмово українською та іноземною мовами при обговоренні професійних питань, досліджень та інновацій в сфері спеціальної та інклюзивної освіти.</p> <p>РН 10. Відшукувати необхідні дані в науковій літературі, базах даних та інших джерелах, аналізувати та оцінювати ці дані.</p> <p>РН 11. Здійснювати управління складною діяльністю у сфері спеціальної та інклюзивної освіти та у ширших контекстах, розробляти плани і заходи з їх реалізації, забезпечувати якість освіти, оцінювати ефективність і результативність діяльності.</p> <p>РН 12. Організувати та здійснювати методичний супровід процесу навчання, виховання й розвитку дітей з особливими освітніми потребами в умовах спеціальних закладів освіти та інклюзивного освітнього середовища.</p> <p>РН 13. Розробляти та реалізовувати заходи зі створення безпечного і здоров'язбережувального освітнього середовища, забезпечувати його якість та ефективність освітнього процесу з урахуванням особливих освітніх потреб, можливостей та здібностей дітей.</p> <p>РН 14. Створювати та реалізовувати наукові розробки та/або освітні проекти, спрямовані на підвищення якості організації освітнього середовища для дітей з особливими освітніми потребами, у тому числі дітей з порушеннями зору та (або) слуху.</p>
	<p>8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми</p>
<p>Кадрове забезпечення</p>	<p>Реалізацію програми забезпечують науково-педагогічні працівники, які мають відповідну базову освіту та кваліфікацію, науковий ступень, вчене звання та підтверджений рівень наукової і професійної активності. Їх науково-педагогічна діяльність та науково-педагогічна діяльність керівника проєктної групи ОП відповідає вимогам, визначеним Ліцензійними умовами провадження освітньої діяльності закладів вищої освіти.</p> <p>Усі науково-педагогічні працівники, які забезпечують викладання дисциплін циклу професійної підготовки, є фахівцями зі спеціальної педагогіки та спеціальної психології, мають значний практичний досвід роботи у цих сферах.</p> <p>Практико-орієнтований характер освітньо-професійної програми передбачає широку участь в освітньому процесі в університеті</p>

	<p>фахівців-практиків, діяльність яких відповідає профілю і спеціалізації програми, що підсилює зв'язок теоретичної та практичної підготовки.</p> <p>Науково-педагогічні працівники, які забезпечують реалізацію цієї програми, мають необхідну кількість публікацій у виданнях Scopus, Web of Science, наукових фахових виданнях, беруть активну участь у науково-практичних конференціях різних рівнів (міжнародних, всеукраїнських, регіональних).</p> <p>Усі науково-педагогічні працівники, відповідно до затвердженого плану, проходять один раз на 5 років підвищення кваліфікації в закладах вищої освіти та науково-дослідних установах, у тому числі й закордонних</p>
<p>Матеріально-технічне забезпечення</p>	<p>У освітньому процесі використовуються: навчальні приміщення для проведення лекційних та практичних занять, аудиторії оснащені мультимедійним обладнанням, комп'ютерні класи, спеціалізовані кабінети (магістрантська, кабінет КМЦ «Довіра»), методичний кабінет кафедри, де акумулюються наукові та навчальні видання, необхідні для самостійної роботи магістрантів для виконання власного наукового дослідження. Наявні навчальні приміщення з необмеженим доступом до Інтернет-мережі, мультимедійним обладнанням, устаткуванням, необхідним для виконання навчального плану.</p> <p>Для проведення освітнього процесу дистанційно організовано: 1) дистанційну платформу навчання Moodle; 2) навчальну базу на сервері кафедри спеціальної та інклюзивної освіти на платформі Discord; 3) застосування альтернативних платформ навчання: Zoom, Viber та інші.</p> <p>https://sio.sspu.edu.ua/navchannia/dystantsiine-navchannia</p> <p>Наявне обладнання, дидактичний матеріал, наочність для забезпечення практичної, самостійної та науково-дослідної роботи.</p> <p>В університеті наявна вся необхідна соціально-побутова інфраструктура (гуртожитки, їдальня, актовий зал, спорткомплекс, стадіон, кабінет охорони праці, медпункт), наявні пандуси, що відповідає ліцензійним вимогам</p>
<p>Інформаційне та навчально-методичне забезпечення</p>	<p>Здобувачам цієї програми доступні:</p> <ul style="list-style-type: none"> – офіційний сайт СумДПУ імені А. С. Макаренка https://sspu.edu.ua/ – офіційний сайт Навчально-наукового інституту педагогіки і психології https://ipp.sspu.edu.ua/ – офіційний сайт кафедри спеціальної та інклюзивної освіти СумДПУ імені А. С. Макаренка https://sio.sspu.edu.ua/ – засоби комунікації: електронна кафедральна пошта, Skype, Discord, Moodle, Zoom, Viber; <p><i>наявні:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – навчальні і робочі плани; – графіки навчального процесу; – графіки проведення індивідуальних консультацій; – робочі програми навчальних дисциплін; – дидактичні матеріали для самостійної та індивідуальної роботи студентів з навчальних дисциплін; – програми практик; – методичні рекомендації щодо виконання курсових робіт; – критерії оцінювання рівня підготовки; – пакети комплексних контрольних робіт.

Інформація про навчально-методичне забезпечення освітнього процесу: освітньо-наукова програма, робочі програми навчальних дисциплін та ін. розміщена у відкритому доступі й є достопною для здобувачів вищої освіти

<https://sio.sspu.edu.ua/navchannia>

<https://sio.sspu.edu.ua/navchannia/osvitni-prohramy-kafedry>

<https://sio.sspu.edu.ua/navchannia/dystsypliny-ta-prohramy-kafedry>

<https://sio.sspu.edu.ua/mahistrantam/mahistratura-osvitnia-diialnist>

Специфічні характеристики: На теренах України та у світі поширюється тенденція розміщення в електронному вигляді наукових праць учених у таких наукометричних базах як Scholar, Web of Science, у базі даних Copernicus (і аналогічного рівня) та у репозитаріях, що створені науковими бібліотеками ЗВО, на базі яких здійснюється підготовка фахівців за спеціальністю 016 Спеціальна освіта, у тому числі репозитарії бібліотеки СумДПУ імені А.С.Макаренка. Ці ресурси максимально застосовуються під час реалізації освітнього процесу всіма його учасниками та під час проведення теоретичних досліджень магістрантами:

– Інформаційні електронні ресурси та сервіси Наукової бібліотеки:

Електронний каталог бібліотеки:

<http://lib.sspu.edu.ua/.../DocSearchForm;jsessionid...>

Інституційний репозитарій eSSPUiR

<https://repository.sspu.edu.ua/>

Бібліометрика

Scopus <https://www.scopus.com/home.uri>

Web of Science <https://access.clarivate.com/>

Повнотекстова база праць науковців СумДПУ імені А.С.Макаренка

<https://library.sspu.edu.ua/elektronna-biblioteka-sumdpu/>

Наукові періодичні видання університету

<https://library.sspu.edu.ua/naukovi-vidannya-universitetu/>

Дисертації, захищені в СумДПУ імені А. С. Макаренка

<https://library.sspu.edu.ua/disertatsiyi-zahishheni-v.../>

Віртуальні виставки <https://library.sspu.edu.ua/virtualni-vistavki/>

Віртуальні огляди <https://library.sspu.edu.ua/virtualni-oglyadi/>

Нові надходження <https://library.sspu.edu.ua/novi-nadhodzhennya/>

Передплачені ресурси

Повнотекстова база підручників ЦУЛ <https://www.culonline.com.ua/>

Відкриті ресурси SpringerLink (доступ через ЕК)

<http://lib.sspu.edu.ua/.../DocSearchForm;jsessionid...>

Українські інституційні репозитарії

<https://library.sspu.edu.ua/institutsiyini-repozitariyi/>

Електронні бібліотеки

<https://library.sspu.edu.ua/elektronni-biblioteki/>

Наукові ресурси України

<https://library.sspu.edu.ua/naukovi-resursi-ukrayini/>

Світові наукові ресурси

<https://library.sspu.edu.ua/svitovi-naukovi-resursi/>

Бібліотеки <https://library.sspu.edu.ua/biblioteki/>

Віртуальна бібліографічна довідка <https://library.sspu.edu.ua/virtualna-bibliografichna.../>

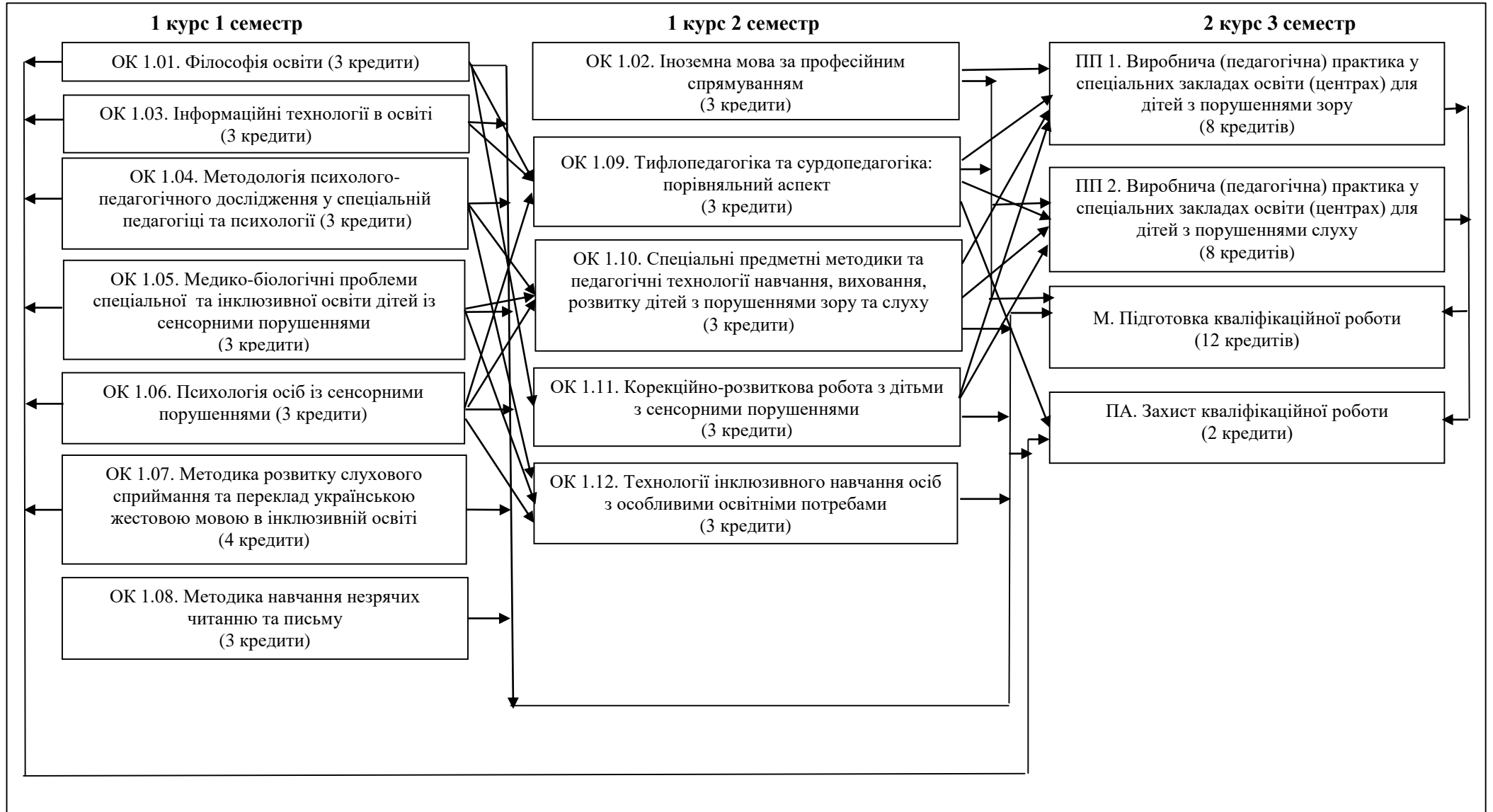
	<p>Визначення індексів УДК https://library.sspu.edu.ua/viznachennya-indeksiv-udk/ Замовлення на комплектування https://library.sspu.edu.ua/zamovlennya-literaturi/ Перевірка академічних текстів на плагіат https://library.sspu.edu.ua/perevirka-na-plagiat/ Електронна доставка документа https://library.sspu.edu.ua/elektronna-dostavka-dokumenta/ Аналіз книго забезпеченості за дисциплінами complib@sspu.edu.ua Розміщення публікацій в репозитарії СумДПУ dspacelib@sspu.edu.ua, inflib@sspu.edu.ua – Офіційні сторінки наукових підрозділів університету та структурних підрозділів кафедри спеціальної та інклюзивної освіти Наука https://sspu.edu.ua/nauka https://sio.sspu.edu.ua/nauka Навчання https://sio.sspu.edu.ua/navchannia Міжвідомча наукова лабораторія корекційно-реабілітаційних технологій https://sio.sspu.edu.ua/pro-kafedru/strukturni-pidrozdily-kafedry/mizhvidomcha-naukova-laboratoriia-korektsiino-reabilitatsiinykh-tekhnohii Науково-дослідна лабораторія проблем інклюзивної освіти https://sio.sspu.edu.ua/pro-kafedru/strukturni-pidrozdily-kafedry/naukovo-doslidna-laboratoriia-problem-inkliuzyvnoi-osvity Ресурсний центр/центр трансферу технологій https://sio.sspu.edu.ua/pro-kafedru/strukturni-pidrozdily-kafedry/resursnyi-tsentr-tsentr-transferu-tekhnohii-kafedry</p>
9 – Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	Програмою передбачено національну академічну мобільність здобувачів вищої освіти на другому (магістерському) рівні вищої освіти: 1) на основі укладених угод між закладами-партнерами; 2) на основі персональних запрошень здобувача вищої освіти, що підтримані адміністрацією закладу вищої освіти; 3) інших механізмів
Міжнародна кредитна мобільність	Програмою передбачено міжнародну академічну мобільність здобувачів вищої освіти на другому (магістерському) рівні вищої освіти: 1) на основі укладених угод із закладами-партнерами далекого зарубіжжя; 2) на основі персональних запрошень здобувача вищої освіти, що підтримані адміністрацією закладу вищої освіти; 3) інших механізмів
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Навчання в магістратурі за розробленою освітньо-професійною програмою Спеціальна освіта (Тифлопедагогіка. Сурдопедагогіка) здобувачів вищої освіти з інших країн здійснюється відповідно до чинного законодавства України

2. Перелік компонентів освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність

2.1. Перелік компонентів ОП

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
1. Обов'язкові компоненти ОПП			
1.1. Цикл загальної підготовки			
ОК 1.01	Філософія освіти	3	залік
ОК 1.02	Іноземна мова за професійним спрямуванням	3	залік
ОК 1.03	Інформаційні технології в освіті	3	залік
1.2. Цикл професійної підготовки			
ОК 1.04	Методологія психолого-педагогічного дослідження у спеціальній педагогіці та психології	3	екзамен
ОК 1.05	Медико-біологічні проблеми спеціальної та інклюзивної освіти дітей з сенсорними порушеннями	3	залік
ОК 1.06	Психологія осіб із сенсорними порушеннями	3	екзамен
ОК 1.07	Методика розвитку слухового сприймання та переклад українською жестовою мовою в інклюзивній освіті	4	залік
ОК 1.08	Методика навчання незрячих читанню та письму	3	залік
ОК 1.09	Тифлопедагогіка та сурдопедагогіка: порівняльний аспект	3	екзамен
ОК 1.10	Спеціальні предметні методики та педагогічні технології навчання, виховання, розвитку дітей з порушеннями зору та слуху	3	залік
ОК 1.11	Корекційно-розвиткова робота з дітьми з сенсорними порушеннями	3	залік
ОК 1.12	Технології інклюзивного навчання осіб з особливими освітніми потребами	3	екзамен
Загальний обсяг обов'язкових компонентів:		37	
2. Вибіркові компоненти ОПП*			
Загальний обсяг вибірових компонентів:		23	
Практична підготовка			
ПП 1	Виробнича (педагогічна) практика у спеціальних закладах освіти (центрах) для дітей з порушеннями зору	8	залік
ПП 2	Виробнича (педагогічна) практика у спеціальних закладах освіти (центрах) для дітей з порушеннями слуху	8	залік
Загальний обсяг практичної підготовки		16	
Підсумкова атестація			
М	Підготовка кваліфікаційної роботи	12	
ПА	Захист кваліфікаційної роботи	2	
Загальний обсяг		14	
Загальний обсяг освітньо-професійної програми		90	

2.2. Структурно-логічна схема освітньо-професійної програми

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Атестація випускників освітньо-професійної програми Спеціальна освіта (Тифлопедагогіка. Сурдопедагогіка) другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 016 Спеціальна освіта (016.05 Тифлопедагогіка. 016.04 Сурдопедагогіка) галузі знань 01 Освіта / Педагогіка проводиться у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи.

Атестація здійснюється відкрито і публічно.

Атестація випускників завершується видачею документу встановленого зразка про присудження йому ступеня магістра із *присвоєнням кваліфікації*: Магістр зі спеціальної освіти (за спеціалізаціями 016.05 Тифлопедагогіка. 016.04 Сурдопедагогіка). *Професійна кваліфікація*: Вчитель-дефектолог (тифлопедагог). Вчитель-дефектолог (сурдопедагог). Вчитель спеціальної освіти.

4. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми

	ОК 1.01	ОК 1.02	ОК 1.03	ОК 1.04	ОК 1.05	ОК 1.06	ОК 1.07	ОК 1.08	ОК 1.09	ОК 1.10	ОК 1.11	ОК 1.12	ПП 1	ПП 2	М	ПА
ІК	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ЗК-1	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ЗК-2	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ЗК-3		+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ЗК-4	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ЗК-5	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ЗК-6		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ЗК-7	+	+	+	+	+	+	+		+			+			+	+
ЗК-8	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ЗК-9	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ЗК-10	+	+	+	+			+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
СК-1	+	+	+	+					+						+	+
СК-2							+	+	+	+	+		+	+	+	+
СК-3					+	+	+	+		+	+		+	+	+	+
СК-4	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
СК-5	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
СК-6					+		+	+					+	+	+	+
СК-7					+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+
СК-8					+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+
СК-9					+	+			+	+	+	+	+	+	+	+
СК-10	+	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+
СК-11		+		+	+		+		+	+	+	+	+	+	+	+

Умовні скорочення: ІК – інтегральна компетентність; ЗК – загальні компетентності; СК – спеціальні (фахові, предметні) компетентності;
 ОК – обов’язковий компонент; ПП – практична підготовка; М – підсумкова атестація: підготовка кваліфікаційної роботи;
 ПА – підсумкова атестація: захист кваліфікаційної роботи

**Матриця забезпечення результатів навчання (РН)
відповідними компонентами освітньої програми**

	ОК 1.01	ОК 1.02	ОК 1.03	ОК 1.04	ОК 1.05	ОК 1.06	ОК 1.07	ОК 1.08	ОК 1.09	ОК 1.10	ОК 1.11	ОК 1.12	ПП 1	ПП 2	М	ПА
РН 1	+			+									+	+	+	+
РН 2	+	+	+	+								+	+	+	+	+
РН 3				+			+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
РН 4				+	+	+	+	+		+			+	+	+	+
РН 5					+	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+
РН 6	+		+				+				+	+	+	+	+	
РН 7				+		+				+	+	+	+	+	+	
РН 8							+	+	+	+	+	+	+	+	+	
РН 9	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
РН 10	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
РН 11							+	+		+	+	+	+	+	+	+
РН 12							+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
РН 13			+		+	+				+	+	+	+	+	+	+
РН 14		+	+	+					+	+	+	+	+	+	+	